

Gelovigen en het kerkelijke gezag in dialoog over morele keuzes in vaak delicate medische vraagstukken

Ietsistisch en sacrosanct

Nederlandse omroep RKK organiseert eerste Groot Katholiek Dictee

- ▶ Het dictee op de radio blies stof van vergeten katholieke woorden
- ▶ Auteur Désanne van Brederode stelde het op
- ▶ In Utrecht namen bekende en minder bekende gelovigen het tegen elkaar op

Jozefien VAN HUFFEL

Het Ariënsinstituut in Utrecht, twee weken vóór het Groot Dictee der Nederlandse Taal Vlamingen zowel als Nederlanders aan de televisie kluistert. Schriften, balpennen en naamkaartjes liggen hier vandaag al klaar. Het Nederlandse radioprogramma *De zondag van Van Willigenburg* staat deze week immers in het teken van het Groot Katholiek Dictee. Terwijl luisteraars het dictee thuis neerpennen, neemt een kleine groep bekende en onbekende Nederlanders het in dit statige herenhuis van het aartsbisdom Utrecht tegen elkaar op.

„Aha, onze enige Vlaming”, begroet eindredacteur Bart Geeraedts me aan de deur. „We zijn toch een beetje bang voor u. Vlamingen winnen altijd bij dictees.” Geeraedts is de bedenker van het Groot Katholiek Dictee. „Een tijd geleden sprak ik tijdens de lunch met volle mond over ‘Katholiek Nederland tv’. Een collega verstond me verkeerd en vroeg: ‘Wat? Katholiek dictee?’, zegt hij.

„We gingen er snel mee aan de slag. Zo konden we tegelijk knipogen naar het Groot Dictee der Nederlandse Taal op 12 december en op een laagdrempelige, luchtige manier de rijke katholieke traditie onder de aandacht brengen.” Désanne van Brederode, die het dictee schreef, probeerde dan weer „het geestige en het geestelijke dicht bij elkaar te houden”.

Frank Bosman, in 2011 nog uitgeroepen tot Nederlands Theoloog van het Jaar, komt binnen in het Ariënsinstituut en legt een boekje op tafel. Het *Geel-Witte Boekje* is onder andere van zijn hand en is bedoeld om journalisten wegwijs te maken in het ge-

Doorgewinterd dicteeschrijver Bert Jansen (links) won het Groot Katholiek Dictee. Hij maakte één fout. © Jozefien Van Huffel

bruik van katholieke begrippen. „Straks houd ik dat natuurlijk gesloten”, lacht hij. „Maar ik vind dit dictee wel een aardig idee. Ik zou er zelf nooit opkomen.”

„De fouten zaten vaak toch in katholieke woorden. Ik zag bijvoorbeeld veel te veel hoofdletters”

Een voor een komen de deelnemers binnen. Arjan Plaisier is er, de secretaris van de Protestantse Kerk in Nederland, net zoals mgr. Jan Hendriks, hulpbisschop van Haarlem-Amsterdam, en CDA-parlementslid Pieter Omtzigt. „Ik heb een onzever-probleem”, zegt iemand tegen Van Brederode. „Van Dale schrijft dat met een kleine letter en aan el-

kaar, terwijl we dat in de Kerk natuurlijk met hoofdletters schrijven.” „Ik kan je geruststellen: het komt er niet in voor”, lacht de schrijfster.

„Ik ben Rein Leentfaar, een beroepsdicteeër”, stelt een man zich dan weer voor. „Ik kom uit Oud Sluis. Dat schrijf je overigens zonder streepje.” Leentfaar overliep ter voorbereiding de katholieke encyclopedie op de website van RKK. „Maar ik ga me toch vooral op het Groene Boekje richten, behalve op het vlak van hoofdletters. ‘Congregatie voor de Geloofsleer’ zou ik elders bijvoorbeeld zonder hoofdletter schrijven.”

Presentator Hans van Willigenburg begint aan zijn programma. Eerst krijgen de luisteraars tijd om pen en papier te halen, vervolgens leest Désanne van Brederode de tekst een eerste keer voor. „Van existentiële vertwijfe-

ling lijkt nochtans geen sprake, concludeerde de norbertijner abt na de confessies van een middelbare novice”, steekt ze van wal. De deelnemers in Utrecht houden hun balpennen, met logo van de RKK en een groot roze kruis dat licht geeft bij het schrijven, alvast in de aanslag.

Presentator Van Willigenburg dicteert daarna zin per zin. De tekst vermeldt onder meer een „ietsistische agnoste in de sarcistie, „allesbehalve sacrosancte pastorale bemiddeling” en een „gewiekste jezuïtische legitimatie”. Theoloog Bosman zucht tijdens het schrijven, Jan Hendriks schudt tussen twee zinnen door snel even de rechterhand los.

Even later is de jury aan de beurt. „Ik miste mijn spellingscorrector”, zegt Frank Bosman. „Maar ach, er moet toch iemand voor de honderd fouten gaan.” „In dit

dictee is tien fouten een goede score. Twintig fouten kan door de beugel”, concluderen specialisten Rein Leentfaar en Bert Jansen. Ze leggen ook enkele woorden uit aan de andere deelnemers. „Dictees zijn voor ons sacrosanct. Onaantastbaar heilig.”

Na een halfuur is de jury klaar. „De fouten zaten toch vaak in katholieke woorden”, klinkt het. „Er werden bijvoorbeeld te veel hoofdletters geschreven, in woorden zoals ignatiaans en norbertijner.” Vier deelnemers, onder wie Arjan Plaisier en Jan Hendriks, krijgen een eervolle vermelding omdat ze slechts tien fouten maakten. Specialist Bert Jansen verslaat collega Leentfaar met een enkele fout en schrijft de overwinning op zijn naam. Ondergetekende eindigt als derde. Geeraedts: „Zie je wel dat we bang moesten zijn voor de Vlaming?”